

samk

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

PETRI HAAVISTO

Taiteilija kehittäjänä

KUVATAITEEN TUTKINTO-OHJELMA
2021

Tekijä(t) Haavisto, Petri	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä toukokuu 2021
	Sivumäärä 22	Julkaisun kieli Suomi
Julkaisun nimi Taiteilija kehittäjänä		
Tutkinto-ohjelma Kuvataiteilija AMK		
<p>Esittelin opinnäytetyössä kolme erilaista ja eri tilanteissa olevaa projektia, joissa olen toiminut eri paikkojen kehittäjänä. Projektien esittelyssä toin esille jokaisesta projektista erikseen tavoitteet, kohderyhmät ja toteutuksen.</p> <p>Projektien sisällä pyrittiin löytämään ratkaisuja ja mahdollisuuksia kuvataiteilijoiden työllistymismahdollisuuksiin.</p> <p>Lopuksi pohdin projekteja yleisemmin eri julkaisujen kautta ja heijastelin omia kokemuksia työskentelystä taiteilijaryhmän takaa, sekä tulevan suunnittelua.</p>		
Asiasanat Projekti, ympäristötaide, kaupunkitaide		

Author(s) Haavisto, Petri	Type of Publication Bachelor's thesis	Date May 2021
	Number of pages 22	Language of publication: Finnish
Title of publication Artist as a Developer		
Degree program Bachelor of Fine Arts		
<p>In my thesis, I presented three different projects in different situations. In the presentation of the projects, I presented the objectives, target groups and implementation of each project separately.</p> <p>Within the projects, the aim was to find solutions and opportunities for employment opportunities for visual artists.</p> <p>Finally, I considered projects more generally through various publications and reflected my own experiences of working behind the art collective, as well as planning for the future.</p>		
<u>Key words</u> Project, environmental art, urban art		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TAITEILIJAJA KAUPUNKIKEHITTÄJÄNÄ	6
3 TAIDEPIHA PORI	10
3.1 Tavoite.....	10
3.2 Kohderyhmät.....	11
3.3 Toteutus.....	11
4 GEOPARK.....	13
4.1 Tavoite.....	14
4.2 Kohderyhmät.....	14
4.3 Toteutus.....	14
5 METSÄ+	16
5.1 Tavoite.....	17
5.2 Kohderyhmät.....	17
5.3 Toteutus.....	17
6 YHTEENVETO	19

LÄHTEET

LIITTEET

1 JOHDANTO

Olen viime vuosina ollut mukana erilaisilla Porin kaupungin hankkeissa, kuten Attractive Nordic Towns Attractive Nordic Towns, Urb Cultural Planning, Urbact ja Lähiöohjelma 2020–2022. Hankkeiden tavoitteena on kehittää kaupunkeja kulttuurisin menetelmin kestävän kehitysten päämäärien mukaisesti.

Mahdollisuus päästä projekteihin mukaan avautui SAMK:in kautta ja olen työskennellyt näiden parissa jo opiskeluaikana. Projekteihin osallistuminen ja vaikuttaminen niiden sisällä avautui SAMK:in taidekoulun tarjoamista eri seminaareista, Tomi Kuusimäen kurssien kautta, Matti Velhonojan ja Niilo Rinteen avulla. Erityiskiitokset heille.

Pidän työskentelystä eri projektien parissa oman taiteellisen työskentelyn rinnalla, koska projektien eri prosessin vaiheet inspiroivat minua myös omassa taiteellisessa työskentelyssäni, sekä projektien kautta tutustuu aina uusiin taiteilijoihin ja toimijoihin.

Tässä esittelen kolme eri vaiheissa olevaan projektiä, joiden parissa parhaillaan työskentelen. URBACT, Attractive Nordic Towns ja Lähiöohjelma 2020–2022 -hankkeet sijoittuivat Porin kaupunkiin, keskustaan ja Itä-Porin alueelle. Esittelemäni kolme eri projektiä poikkeavat osin ympäristön suhteen, koska Metsä+ ja Geopark sijoittuvat metsään ja luontoon.

Opinnäytteeni toisessa luvussa avaan yleisesti ajatuksiani taiteilijan roolista kaupunkikehittämisestä sekä erilaisista projekteista joissa olen ollut mukana. Sen jälkeen esittelen kolme meneillään olevaa hanketta, minkä jälkeen vedän ajatuksiani yhteen.

2 TAITEILIIJA KAUPUNKIKEHITTÄJÄNÄ

Julkinen tila koskettaa monia käyttäjiä ja ikäryhmiä, se on yksi osallisuuden rajapinnoista, jossa keskustan alueen eri käyttäjät voivat tehdä yhdessä, tila toimii myös arkisena ympäristönä ja kohtaamispaikkana.

Julkinen tila määrittää kaupungin imagoa ja tarjoaa alueen käyttäjille kohtaamispaikkoja, sekä mahdollisuuden tehdä yhdessä. Tiloja kehittäessä on otettava huomioon selkeä ja avoin viestintä ja tarjottava kuntalaisille heti alkuvaiheessa mahdollisuus lähteä mukaan alueen kehitystyöhön.

Kaupunkikehittämisessä etsitään usein keinoja rakentaa vetovoimaisuutta kehittämisalueelle eri teemojen avulla. Teemoja voi olla esimerkiksi viihtyisyyden lisääminen, päästöt, kulttuuriympäristö ja lähialueen luonto. Kaupunkikehittämistä edistetään sekä EU:n tasolla, että kansallisesti erilaisin ohjelmin ja toimin.

Porin kehittämiskohteena on ollut Pasaasin alueelta Keskusaukio. Aluetta ollaan suunniteltu yhdessä kuntalaisten kanssa ja Pasaasin alueen kehittäminen on tarjonnut monenlaisia mahdollisuuksia myös kuvataiteilijoiden työllistymiseen. Pasaasin ympäristöön on syntynyt taidenäyttelyitä, esimerkiksi Porin vanhalla linja-autoasemalla järjestettiin kehitystyön aikana Porin taiteilijaseuran vuosinäyttely, SAMK taidekoulun opiskelijoiden näyttely, sekä näyttävä valotaidetapahtuma.

Alue oli myös nerokkaasti linkitetty Porin päivän aikana hieman kaupungin ulkopuolella sijaitsevaan Porin lyhytaaltoasemaan, Itä-Pori tutuksi tunnissa -kiertoajelu kulki reitillä Pasaasi (Keskusaukio) – Radioasema.

Pasaasin yksi teemoista on liikenteen päästöt ja tähän on vastattu mm. Pyörätieverkoston kehittämisellä ”Vihreä linja”. Pyörätieverkosto kulkee alueen läpi yhdistäen reitin varrelle Porin keskustan aina kauppakeskus Puuvillaan asti.

Pyörätieverkoston toinen suunta on kuvataiteilijoille mahdollisuuksia täynnä, kunhan mahdollisuudet tunnistaa, kehittää niitä ja tuoda ne alueen toimijoille selkeästi esille.

Tila ry on noin viidentoista Satakuntalaisen kuvataiteilijan työtila. Työtila on Pasaasi pyörätieverkoston varrella Porin vanhalta linja-autoasemalta, kohti lyhytaaltoasemaa Vanhakoiviston alueella. Tämän mahdollisuuden tunnistaminen on synnyttänyt uusia taideprojekteja reitin varrelle, Tila ry:n viereiselle Porin kaupungin omistamalle käyttämättömälle peltoalueelle.

Porin kaupungin asemakaavassa alue on merkitty ainoastaan puistoalueeksi ja mitään kehitys- ym. suunnitelmia ei kaupungille ko. alueen varalle ole tiedossa. Tämän mahdollisuuden tunnistaminen muodostui itselle työskentelyn jälkeen Pasaasi alueella. Olemme työryhmän kanssa selvittäneet mahdollisuuksia ja lupaa peltoalueen käytölle Porin julkisenaiteen työryhmältä.

Saimme Porin kaupungilta kannatusta esittämäämme ideaan, mutta keskusteluissa nousi kysymyksiä alueen ylläpidon, huollon ja siivouksen suhteen. Keskustelu jatkuu Porin kaupungin kanssa ja solmimme Tila ry:n viereisen peltoalueen vuokrasopimuksen lähiaikoina, jonka jälkeen aloitamme alueen kehittämisen. Pyörätiereitin käyttöasteen kasvua voidaan tarkkailla esimerkiksi tunnistimien avulla, jotka TTY Kankaanpään yksikkö voisi suunnitella.

Tila ry:n toiminta säteilee ja vuotaa viereiseen peltoon, synnyttäen uusia julkisia veistoksia pyörätien varrelle, sekä luo uuden alustan tapahtumille, yhteisötaiteelle ja liikkumiselle. Peltoalueesta kehitetään veistos- tai taidepuisto, joka toimii alustana erinäisille tapahtumille ja kulttuuritoiminnalle ja on hyvä keino elävöittää aluetta.

Ensimmäinen peltoalueelle suunniteltu tapahtuma on nimeltään Lähiöpoimintoja, joka antaa uuden tilan ja alustan eri toimijoille omien projektien toteuttamiseen. Tapahtuma kehittää pyörätieverkostoa uuden elämyskohteen avulla ja vahvistaa reittiä kohti lyhytaaltoasemaa. Lähiöpoimintoja -tapahtuma nostaa esiin paikallisia taiteilijoita, muusikoita, SAMK Kankaanpään taidekoulun opiskelijoita ja tarjoaa paikallisille asukkaille kulttuurielämyksiä.

Kymmenistä käyttökelpottomista trampoliinin matoista installoitu social distancing piknik-alue levittäytyy ympäri peltoaluetta ja tapahtumien yhteydessä matot toimivat

ihmisten omana piknikmattoina. Moni taiteilija on jo nyt osoittanut halua toteuttaa tilapäisiä ja pysyviä teoksia kehittyvälle peltoalueelle.

Lähikuva lähiöstä! Julkaisussa Kemppi-Vienola kuvailee, mistä Itä-Porin maisema muodostuu. Tasaiselle peltoaukiolle rakennetuista kerrostalolähiöistä on kasvanut vehreitä ja puistomaisia alueita, joissa ihmiset edelleen viihtyvät. Sukupolvenvaihdos on tuonut alueille jälleen lapsiperheitä. Vaikka kaupunkikeskusta ei kasvanutkaan lähiöihin asti, kuuluvat kerrostaloalueet omaleimaisina aikakauden ilmentymänä, teollisuuden ja pientalojen ympäröiminä, itäporilaiseen rakennettuun maisemaan. (Kemppi-Vienola 2014, 15.).

Kaupunkikehittämistyön yhteydessä alueelle muodostuu myös mahdollisuuksia taiteilijoiden itse luoda eritasoisia taideprojekteja. Yksi esimerkki on Taidepiha Pori. Taidepiha Pori vastaa Porin keskusta-alueen hiljentymiseen ja liiketoimintojen heikentymiseen taiteen keinoin, sekä muodostaa Pasaasin ”Vihreälle linjalle” uuden elämyspisteen.

Prosessin eri vaiheet tarjoavat Satakunnan alueen kuvataiteilijoille työllistymismahdollisuuksia, julkisista taideteoksista yhteisötaiteeseen. Koska projektin koordinoi kuvataiteilija, on hänellä hyvät mahdollisuudet tukea SAMK kuvataideopiskelijoita koulun kurssien kautta, kurssit nivoutuu yhteen Taidepiha Porin prosessin eri vaiheisiin ja luo opiskelijoille aitoja työympäristölähtöisiä opetusalustoja. Taidepiha Pori avaa myös mahdollisuuksia kaupunkien väliseen työskentelyyn ja kehittää yhteyttä Porin ja Kankaanpään välillä verkostojen ja pitkäjänteisen toiminnan avulla.

Porin kaupungin päättäjät näkevät, kuinka ydinkeskustan elottomasta tilasta syntyy SAMK kuvataiteilijoiden ja Satakunnan alueella toimivien kuvataiteilijoiden taiteen keinoin keskustaan uusi elävä ja värikäs ympäristö.

Vihreä linjan (pyöräilijät) ja keskusta-alueen käyttäjien (kävelijät) huomioimisen jälkeen saadaan hyvää vauhtia valtatie 23 tieverkoston kehittämiseksi Pori – Kankaanpää.

Valtatie 23 - Taidetien päivitys ja kehitystyö voi alkaa Taidepiha Porin sisäpihan toiminnan sisältä. Taidetie tarjoaa samanlaisia mahdollisuuksia opiskelijoille, mitä Taidepiha Pori, yhdistäen kurssien toimintaa julkiseen tilaan (ulos koulun tiloista).

Taidetie 23 ajokuntoon vuoteen 23 mennessä. Valtatie 23 ”taidetien” päivittäminen vuodelle 2021 ja tien kehitystyö vuoteen 2023. SAMK projektityöntekijäksi palkattu henkilö pystyy kehittämään valtatie 23 taidetietä, yhdessä SAMK taidekoulun opiskelijoiden kanssa.

Projektityöntekijä tekee Wikipedia-sivuston taidetielle ja aloittaa tien näkyvyyden parantamisen internetin hakukoneissa ja mediassa, ensimmäinen tehtävä on lisätä tuore lehtiartikkeli Taidetie 23 Wikipedia-sivustolle, sekä rakentaa tielle oma nettisivusto. Kehittämistehtäviin sisältyy esimerkiksi AR-teosten esiselvitys ja yksi kehitettävä/toteutunut AR-teos yhdessä SAMK taidekoulun kanssa.

Taidetien olemassa olevien teosten dokumentointi SAMK taidekoulun valokuvaus- ja videokurssilla. Projektityöntekijän tehtäviin kuuluu myös teoslupien tiedustelu itse Taidetie 23 taiteilijalta, yhdessä SAMK taidekoulun opiskelijoiden kanssa.

Taidetie on työllistymisen ja oppimisen näkökulmasta erinomainen ympäristö, koska sen toteuttamisen sisällä on monipuolisia tehtäviä, mistä löytyy tekijälle itselle sopivaa työtä oman osaamisen ja motivaation mukaan.

3 TAIDEPIHA PORI

Asunto Oy Antinkatu 13 kiinteistön omistajat ja asukkaat haluavat kehittää ”Liikekulmana” tunnetun kiinteistökokonaisuuden sisäpihan viihtyvyyttä. Tavoitteena on luoda paikasta kaupunkilaisille viihtyisä ja avoin kohtaamispaikka. Sisäpiha on aiemmin ollut vihreä ja viihtyisä paikka, ja siinä on toiminut mm. suihkulähde ja kahviloiden terasseja. Sisäpihalle tarvitaan myös viher- ja pihakalusteiden osalta suunnitelmia ja kehitystä. Nykyisellään sisäpiha on huonokuntoinen ja toimii lähinnä pyörävarastona. Projekti lisää Porin keskustan alueen viihtyvyyttä.

Taidepiha Porin toiminnassa on mukana Porin kaupungin kaupunkisuunnitteluyksikkö, jonka avulla sisäpihan kehitystyö on vahvalla pohjalla. Olen tehnyt Taidepiha Pori somesivustot, joiden kautta tuodaan esiin projektin eri prosessin vaiheita ja laajemmin sisäpihan taiteilijoiden toteutuneita teoksia.

Taidepiha Pori on työllistymisen näkökulmasta erinomainen ympäristö, koska sen toteuttamisen sisällä on monipuolisia tehtäviä, mistä voidaan räätälöidä tekijälle itselle sopivaa työtä oman osaamisen mukaan. Projektin avulla kannustetaan myös taiteilijoiden työllistämiseen vaikeassa tilanteessa.

Liikekulman sisäpihan kehittäminen avaa myös mahdollisuuksia toteuttaa erilaisia tapahtumia Liikekulman sisäpihalle. Projektin kautta sisäpihalle muodostuu uusi vihreä urbaani olohuone levähdyspaikkoineen ja viherkalusteineen keskustan käyttäjille.

3.1 Tavoite

Avoimella haulla haetaan taiteilijaa toteuttamaan sisäpihalle ensimmäinen teos, tavoitteena on löytää ensimmäiseen vaiheeseen teos, joka antaa hyvän vauhdin projektin eteenpäin viemiselle, kohti ohjelmallista esittelytilaisuutta sisäpihalla.

Tavoitteena on lisätä keskusta-alueen viihtyvyyttä, elinvoimaa, sekä elävöittää Porin keskustan torin ympäristöä ja yhdistää sisäpiha kesäaikana toimivaan Gallen-Kallelankadun kesäkävelykatuun.

3.2 Kohderyhmät

Olen määritellyt Taidepiha Porin –projektin ensisijaiset kohderyhmät ja välilliset kohderyhmät. Taidepiha Porin ensisijainen kohderyhmä on Antinkatu 13 kiinteistön asukkaat, Porin keskustan asukkaat, sekä keskustan alueen käyttäjät. Projektissa on mukana eri sidosryhmiä ja projektin kautta edistetään yhteistoimintaa kaupungin eri toimijoiden, sekä sidosryhmien kesken. Taidepiha Pori -tapahtuman varsinainen kohderyhmä on keskusta-alueen käyttäjät ja lähialueen asukkaat.

3.3 Toteutus

Toimenpiteet, joilla saavutan projektin tavoitteet ovat seuraavat, olen myös laatinut toimenpiteille aikataulua. Projektin alkuvaiheessa suoritan henkilökohtaiset haastattelut eri toimijoiden kanssa. Liikekulman sisäpihan käyttämättömien näyteikkunoiden päälle asennetaan alumiinilevyt, joihin tehdään taidetta ja luodaan yhtenäinen taidepiha.

Taidepihan ohjelmallinen esittelytilaisuus järjestetään heinäkuussa Pori Jazzin aikaan. Projektin saavutukset varsinaisen kohderyhmän ja välillisen kohderyhmän näkökulmasta ovat kävelyn lisääntyminen keskusta-alueella, keskusta-alueen käyttäjät löytävät sisäpihasta uuden reitin ulkoilulle, vaikka kohti Porin Kirjurinluotoa tai illanvieton treffipaikaksi - käyttäjille on tarjolla uusi viihtyisä kävelyreitti sisäpihan kautta, joka on kesäaikana yhdistettynä myös Gallen-Kallelankadun kesäkävelykatuun.

Taidepiha Pori -tapahtuma osallistaa ihmisiä tekemään yhdessä suurta katumaalasta ja kasvattamaan sisäpihalla hyötykasveja. Ympäristötaiteen tekijät pääsevät toteuttamaan teoksia, verkostoitumaan, sekä saavat sisäpihasta kohteen omiin apuraha-hakemuksiin.

Keskustan elävöittäminen lisää kaupallista aktiivisuutta ja mahdollistaa liiketoimintojen kehittymisen Porin keskustassa – tapahtuma ja koko projekti ohjaa myös käyttäjien lompakot alueelle. Olen laatinut kustannusarvion Taidepiha Pori -projektin kustannuksista. Kustannusarvio koostuu seuraavista osioista: projektihenkilöstön palkkakustannukset, asiantuntijapalvelujen ostot, materiaali ja matkakustannukset.

Projektin arviointiin ja projektin onnistumiseen olen määritellyt seuraavat tärkeimmät arviointikohteet erityisesti varsinaisten kohderyhmien ja välillisten kohderyhmien mukaan. Taidepiha Pori -tapahtuman varsinainen kohderyhmä on keskusta-alueen käyttäjät ja lähialueen asukkaat, onnistumisen yhtenä mittarina käytetään sisäpihan käyttöasteen kasvun seuraamista yhteistyössä TTY Kankaanpään yksikkö.

Sisäpihan elävöittäminen & toteutettavat teokset – varsinainen kohderyhmä Asunto Oy Antinkatu 13 kiinteistön omistajat, asukkaat, Plusprint, kuvataiteilijat, sekä muut sidosryhmät. Välillinen vaikutus ulottuu yrittäjien, ammatinharjoittajien, korkeakoulujen (SAMK, Novia), kolmannen sektorin toimijoiden ja sidosryhmien toimintaan.

Tavoitteena on myös, että projektin päätyttyä Taidepiha Porin sisäpihasta muodostuu vetovoimainen identiteetti, mikä lisää kaupallista aktiivisuutta ja mahdollistaa liiketoimintojen kehittymisen Porin keskustassa. Sisäpihan taideteokset jäävät pysyviksi teoksiksi sisäpihalle ja projektin jälkeen tavoitteena on jatkaa sisäpihan elävöittämistä jatkuvana prosessina projektin päätyttyä.

4 GEOPARK

Geopark markkinoi aluetta seuraavalla tavalla: ”Koe erämaisten soiden rauha ja mystiikka. Löydä muinaisten geologisten tapahtumien jäljet.”

Lauhanvuori–Hämeen kangas Geopark Kansallispuistossa voi nauttia luonnosta retkeillen, patikoiden, hiihtäen tai vaikka pyöräillen. Kankaanpää on monipuolinen matkailukaupunki, kaupungin arvot ”äly, taide & hyvinvointi” toteutuu myös Geopark-alueella, muodostuen taiteen eri tekniikoiden kautta.

Projekti mahdollistaa monipuolisia ja eri tasoisia tehtäviä, mistä toimijat voivat löytää itselle sopivaa työtä oman kiinnostuksen ja osaamisen mukaan, tavoitteena on synnyttää taidetta käyntikohteiksi luontokohteiden lisäksi. Geoparkin arvojen tulee näkyä myös taideteosten toteuttamisessa ja kertoa yhtenäistä tarinaa. Tavoitteena on geologisen perinnön esille tuominen taiteen keinoin.

Taiteilijoiden ja SAMK Kankaanpää taidekoulun taideprojektit levittäytyy Lauhanvuori–Hämeen kangas Geopark Kansallispuistoon, alueen luontopoluille, sekä ympäri Geopark-ympäristöä. Geopark-ympäristöön on suunniteltu opiskelijoiden kesken yksittäisiä veistoksia, puoli ohjattu maisemamaalaus-tapahtuma, äänipolku, sekä performanssitaiteilija Julia Kovacs Haaviston performanssitaidetta, osana työelämälähtöistä oppimisympäristöä.

27.8.21. Geopark-alueella järjestetään tapahtuma Kulttuurikeskus Skantzissa, tapahtumassa on esillä SAMK Kankaanpään taidekoulun opiskelijoiden teoksia, jotka on toteutettu koulun kurssien sisällä, tapahtuman tuottaa Kari Hakala.

4.1 Tavoite

Avoimella haulla haetaan taiteilijaa toteuttamaan ympäristötaidetta Geopark-alueelle kestävän matkailun periaatteiden mukaisesti. Yhtenä tavoitteena on taiteilijoiden työllistymisen edistäminen, myös kuntouttavana työtoimintana - toiminta suojelualueilla taiteilijoiden tueksi.

4.2 Kohderyhmät

Projektissa on mukana eri sidosryhmiä ja projektin kautta edistetään yhteistoimintaa kaupungin eri toimijoiden, sekä sidosryhmien kesken. Verkoston yksiselitteisenä tavoitteena on työllisyyden edistäminen. Geopark -yhdistyksestä on mukana Terttu Hermansson, Pasi Talvitie ja Laura Koivumäki. Verkostoon kuuluu myös SAMK Kankaanpään taidekoulu, Geopark-alueen yrityksiä, sekä Kankaanpään kaupunki. Elokuussa järjestettävän Geopark –tapahtuman 27.8.21. varsinainen kohderyhmä on Geopark-alueenyritykset, Geopark-ympäristönkäyttäjät, SAMK, Kulttuurikeskus Skantz ja tapahtumatuottaja Kari Hakala.

4.3 Toteutus

Toimenpiteet, joilla saavutan projektin tavoitteet ovat seuraavat, olen myös laatinut toimenpiteille aikataulua. Projektin alkuvaiheessa suoritan henkilökohtaiset haastattelut eri toimijoiden kanssa.

Puolivälissä henkilökohtaiset haastattelut eri toimijoiden kanssa, siitä millaisilla verkostoilla edetään, millaisella aikataululla ja mitkä olisivat potentiaalisimmat rahoittajat.

Geopark -ideapajoja SAMK taidekoulun oppilaiden kanssa, liittyen miten kuvataiteen amk koulutus voisi olla mukana ja minkälaista taidetta alueella voisi olla. SAMK taidekoulun oppilaiden kurssit nivoutuu yhteen Geoparkin tapahtumiin ja alueelle muodostuu ympäristötaidetta Geopark-ympäristöön, alkaen elokuu 2021. Hanke

tuottaa ideoita konkreettiseksi rahoitushakemukseksi, joiden tavoitteena on kulttuurialan työllistymisen edistäminen ja erilaisten yhdistysten ja toimijoiden yhdistäminen osaksi laajempaa taideprojektia. Geopark-ympäristön käyntikohteet kasvavat ja reittien käyttäjät pääsevät kokemaan ympäristötaidetta.

Geopark-ympäristöön syntyy ympäristötaidetta. Projekti työllistää kuvataiteilijoita, sekä kehittää valmistuvien kuvataiteilijoiden verkostoitumista. Ympäristötaiteen tekijät pääsevät toteuttamaan teoksia, verkostoitumaan sekä saavat kohteen omiin apuraha-hakemuksiin. Geopark-taidereittien käyttöasteen kasvun seuraamista voidaan toteuttaa yhteistyössä TTY Kankaanpään yksikkö.

Pitkäaikaisia vaikutuksia ovat projektin jälkeen alueelle muodostuneet taideteokset. Taide lisää uudella tavalla ympäristön vetovoimaa. Geopark-ympäristöä on tavoite kehittää jatkuvana prosessina projektin jälkeenkin. Toiminta tukee alueen paikallisia yrityksiä erilaisten taideyhteistyö-projektien avulla.

5 METSÄ+

Olemme työryhmän kanssa kuvanneet 360-kameralla Porin metsän veteraanireittiä ja reitiltä löytyviä kiinnostavia kohteita. Virtuaalireitin varrelle istutetaan luonnon omia taideteoksia, kuvaus-tekniikka mahdollistaa kohteiden uudenlaisen tarkkailun, jonka avulla pyrimme tuomaan eri ikäisille käyttäjille uuden löytämistä vanhasta. Työskentelyyn liittyy kuvauspaikkojen kartoitusta, kuvaamista ja videomateriaalin sisällyttämistä sovellukseen.

Kuvatut kohteet voidaan ottaa erilliseen tarkkailuun virtuaaliympäristössä, jossa objekteja voi pyöritellä ja skaalata eri kokoisiksi komento-ohjaimen avulla. Kokonaisuudella immersioilla haetaan kokijassa syvää rauhoittumista ja melkein käsinkosketeltavaa yhtenäisyyttä luontoon.

Metsä+ virtuaalimetsä Itä-Porin lyhytaaltoasemalle: kuvamateriaalilla luodaan lyhytaaltoasemalle virtuaalinen versio, jossa seniorit pääsevät vaivattomasti, uudella tavalla vanhaan ja tuttuun ympäristöön. Porin metsän veteraanireitti on monelle porilaiselle tuttu paikka ulkoilla ja yksi tavoitteista on löytää Metsä+ käyttäjiksi senioreita, jotka ovat aiemmin käyttäneet Porin metsän veteraanireittiä, mutta eri haasteista johtuen eivät kykene enää kulkemaan metsäreittiä.

Tapahtuman yhteydessä järjestämme työpajan lapsille ja senioreille entisen lyhytaaltoaseman tiloihin. Työpajan aikana pyydämme palautetta virtuaalimetsä kokemuksesta, sekä laajemmin koko tapahtumasta. Kysymysten avulla voimme tehdä havaintoja virtuaalimetsän vaikutuksista eri ikäisiin ihmisiin. Senioreiden parissa työskentelystä pyrimme tuomaan heille esille vanhaa ympäristöä, uuden tekniikan avulla ja löytämään vanhoja muistikuvia alueesta.

Virtuaalimetsän pystyy muotoilemaan erilaiseksi kokemukseksi, riippuen onko käyttäjä seniori tai lapsi. Itä-Porin Väinölän koulun oppilaille pyritään luomaan työpaja, jossa lapsien tehtävänä on löytää virtuaalimetsäreitiltä erilaisia kasveja, joita Porin metsässä esiintyy. Aineistojen pohjalta analysoimme tavoitteiden saavuttamista ja toiminnan merkitystä osallistujille.

5.1 Tavoite

Yhtenä tavoitteena on löytää oikeat rahoituskanavat ja kirjoittaa rahoitushakemuksia projektille ja rahoituksen toteutumisen jälkeen toteuttaa Metsä+ työpajat lyhytaalto-
asemalla yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa.

Luomme työryhmän kanssa Porin metsän veteraanilenkistä ensimmäisen virtuaalisen version, jossa ihmiset pääsevät vaivattomasti ja uudella tavalla vanhaan ja tuttuun ympäristöön. Esitystapa poikkeaa aiemmista esitystavoista niin, että pelimoottoria hyödyntämällä teemme 360 videosta vuorovaikutteisemman kuin aikasemmin, lisäämällä interaktiivisia kolmiulotteisia elementtejä ja sulavasti säädeltävää videota, joka saa kokijan tuntemaan kuin oikeasti kävelisi itse metsässä.

Kokemuksesta tulee moniaistillinen elämys, jota vahvistetaan metsän äänillä ja metsän tuoksuilla. Kokonaislaatuksella immersiollla haetaan kokijassa syvää rauhoittumista ja melkein käsin kosketeltavaa yhtenäisyyttä luontoon, tavalla, jolla myös liikkumisrajoitteisilla on siihen rajattomampi mahdollisuus.

5.2 Kohderyhmät

Metsä+ projektissa on mukana eri sidosryhmiä: Aku Koskinen, Porin Kaupungin kulttuuriyksikkö, T.E.H.D.A.S ry, Satakunnan ammattikorkeakoulu, Väinölän koulu, Ruskatalojen palveluyhdistys ry. Metsä+ työpajan varsinainen kohderyhmä on Itä-Porin alueen eri ikäiset asukkaat.

5.3 Toteutus

Ensimmäinen vaihe on kuvauspaikkojen kartoitus, (Porin metsän veteraanilenkki), Reitin kuvaaminen tapahtuu 360-kameralla ja kuljemme veteraanilenkin päästä päähän useaan kertaan mahdollisimman vakaasti kuvaten, jotta kuvattu materiaali on mahdollisimman laadukasta jatkokäsittelyyn, Aku Koskinen käsittelee videomateriaalin sisällyttämistä sovellukseen.

Lapsille ja senioreille järjestetään omat työpajat lyhytaaltoasemalle, yhdessä Väinölän koulun henkilökunnan, oppilaiden ja Itä-Porin senioreiden, sekä Ruskatalojen palveluyhdistys ry

Luomme Porin metsän veteraanilenkistä ensimmäisen virtuaalisen version, jossa ihmiset pääsevät uudella tavalla vanhaan ja tuttuun ympäristöön. Esitystapa poikkeaa aiemmista esitystavoista niin, että pelimoottoria hyödyntämällä teemme 360 videosta vuorovaikutteisemmän kuin aikasemmin, lisäämällä interaktiivisia kolmiulotteisia elementtejä, kuten reitiltä löytyviä kiinnostavia kohteita – kantoja, alueen erityistä kasvillisuutta, nähtävyyksiä.

6 YHTEENVETO

Kuten Tomi Kuusimäki mainitsee julkaisussa Miten taideprojekti onnistuu?

”Laaja yhteistyökumppaniverkosto koettiin toteuttajien keskuudessa omaksi vahvuudeksi. Laaja-alaisesta toiminnasta saatiin myös hyviä kokemuksia oman osaamisen lisäämisessä (Kuusimäki 2015, 31).

Työskentely projektien parissa on kasvattanut omaa verkostoa, joka on tueksi myös uusissa projekteissa, koska työskentelyni sijoittuu jatkossakin vahvasti Satakunnan alueelle.

Henkilökohtaisia tavoitteita, jota pyrin toteuttamaan tulevissa projekteissa, on tuoda kuvataiteilijoita Satakuntaan, löytämään itselle mahdollisuuksia työllistymiseen, sekä tukea jo alueella toimivia kuvataiteilijoita. Yhtenä tavoitteena on rakentaa pitkän aikavälin vahva yhteys kansainvälisiin taiteilijoihin, mahdollistaa heille Satakunnan alueelle ympäristöjä taiteen tekemiseen.

Oma-aloitteisuus on myös kuvataiteen alan yksi perusedellytys. Kuvataiteilijalla ei ole valmista työnkuvaa, vaan mahdollisuudet itsensä toteuttamiseen ja työllistymiseen luodaan oma-aloitteisesti. (Mustaniemi & Kuusimäki 2019, 64)

Oma-aloitteisuus tukee työllistymisen mahdollisuuksia, mutta on myös huomioitava ja arvotettava oman ajan käyttö projekteissa ja varsinkin taiteilijaryhmän sisällä, koska hyvin helposti annettu työpanos realisoituu pelkästään taiteilijaryhmän perustajajäsentien apurahoissa, koska apurahoista päättäjillä voi olla suppeampi kuva työryhmästä ja koko työryhmän panoksesta, riippuen ketä on hakemuksen kirjoittanut ja näin oma työllistyminen saattaa jäädä paitsi. Taiteilijaryhmän olisi mahdollistettava myös jäsenille omia mahdollisuuksia työllistymiseen ja henkilökohtaiset projektit, joita taiteilijaryhmä tukee, on tapa tarjota yksilöille ja varsinkin uusille jäsenille tukea työllistymiseen ja apurahoihin.

Samanaikaisesti eri projektien parissa työskentely on välillä haastavaa, mutta myös antoisaa, koska projektien kautta syntyy aina uusia mahdollisuuksia ja näihin mahdollisuuksiin haluan tarttua rohkeasti ja kehittää niitä, sekä tarjota muille kuvataiteilijoille mahdollisuuksia työllistymiseen Satakunnan alueella.

Toimiminen uudenaikaisessa ympäristössä vaatii taiteilijalta avointa suhtautumista. (Lehtinen 2019, 38.) Uutta luovan ja kokeellisen julkisen taideteoksen, -teon tai -ta-
pahtuman tuottaminen puolestaan edellyttää oman alan laaja-alaista tuntemusta, kokonaisuuden hahmottamista ja uskallusta tehdä toisin. (Lehtinen 2019, 38.)

Itä-Porissa sijaitsee Väinölän alueella veistospuisto ja Porin entinen lyhytaaltoasema. Lyhytaaltoaseman rakennus taipuu nykyään jo monenlaiseen toimintaan, joissa olen aktiivisesti mukana eri hankkeissa ja T.E.H.D.A.S.ry:n kautta.

Yksi henkilökohtaisia tavoitteita omaan työllistymiseen on tarjota portugalilaisille taiteilijoille lyhytaaltoasemalle mahdollisuus toteuttaa taidenäyttelyitä. Olen aloittanut jo haastattelut eri taiteilijoiden kanssa, selvittänyt heidän tarpeitaan ja aikatauluja. Tavoite on käynnistää tämä projekti (Portugal) vuonna 2022.

LÄHTEET

Häyrynen M., (2014). Lähikuva lähiöstä! : Itä-Porin kulttuurikartoitus ja toimenpidesuunnitelma. Turun yliopisto. Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelma.

Kemppi-Vienola V. (2014) Itä-Porin rakentuminen. Teoksessa: Lähikuva lähiöstä! : Itä-Porin kulttuurikartoitus ja toimenpidesuunnitelma. Turun yliopisto. Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelma.

Kuusimäki T. (2015). Miten taideprojekti onnistuu? : taiteilijoiden toimeentulon ja työllisyyden kehittämiseen sekä vapaan kentän tuki -ohjelman arviointi, Satakunnan ammattikorkeakoulu.

Kuusimäki T., Mustaniemi S. (2019) Luovan osaamisen kokeiluja kaupunkitilassa. Satakunnan ammattikorkeakoulu.

Lehtinen T. (2019) Huomioita piloteista. Teoksessa: Luovan osaamisen kokeiluja kaupunkitilassa. Satakunnan ammattikorkeakoulu.

